

Vroege pelsdatum economisch aantrekkelijk

Leeftijd nertsen speelt dan wel een rol

Onderzoek naar de pelsdatum is een jaarlijks project met ook jaarlijks hetzelfde resultaat: vroeg pelzen is economisch aantrekkelijk, zeker als we met de oudste nertsen starten. Dit jaar is ook weer gekeken naar leeftijd. Op Edelveen zijn op 7, 14, 21 en 28 november van de kooibezetting RRTT, ORR en 4 Teven en van de bloedlijn NL en DK50 de pelzen beoordeeld. De gewichten op pelsdatum hingen weinig van de pelsdatum af, maar de beste pelslengte werd vooral op 7 en 14 november gemeten. De kwaliteit bij zowel de teven als reuen en beide lijnen was gemiddeld het best op 14 en 21 november. Door de betere pelslengte was de verkoopprijs van de 7 november pelzen het hoogst. Tel daarbij de mindere voer- en verzorgingskosten. De leeftijd van de nertsen op 7 en 14 november speelt een duidelijke rol. De oudste nertsen, geboren vóór 7 mei, hebben in de meeste groepen een betere kwaliteit, meer velvet en een hogere verkoopprijs. De pelsdatum is zodoende een economisch keuzemoment.

Inleiding

De rijping van de nertsenspels is een lang en intensief proces. Het begint zichtbaar in september en is voltooid in november. Het verschilt per kleurslag, per sekse en per stam en sinds enkele jaren weten we ook dat de leeftijd een rol speelt. Het is echter onmogelijk om alle nertsen op het juiste moment van pelsrijpheid te pelzen. Al jaren kijken we op Edelveen en voorheen op het Spelderholt naar het effect van de pelsdatum op de pelseigenschappen. Al jaren vinden we als resultaat dat het economisch

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie
Edelveen te Ederveen

verantwoord is om een gedeelte van de nertsen vóór de ideale datum van pelsrijping te pelzen. Dat is in de pelsperiode van 2012 opnieuw getest. Daarbij is ook naar het effect van de leeftijd op pelsdatum

gekeken, de relatie die sinds enkele jaren door het Black-spot onderzoek op Edelveen is aangetoond.

Opzet

Voor de pelsperiode zijn de volgende groepen geselecteerd:

- Bloedlijn Nederland (NL) en 50% Deens (DK50)
 - Per bloedlijn dezelfde gemiddelde kwaliteit-index
- Kooibezetting: groep 2 Reuen en 2 Teven (RRTT), groep 2 Reuen met Oude teef (ORR) en groep met 4 teven (4T)
- 4 Pelsdata: 7 november, 14 november, 21 november en 28 november
 - Op pelsdatum zijn alle nertsen gewogen
- Op datum 7,14 en 21 november 2 groepen met verschillende geboortedatum
 - Geboren vóór 7 mei (pups van vnl. Jonge teven) en na 7 mei (pups van vnl. Oude teven)
 - Pelzen aan leerzijde beoordeeld op blauwe kleuring in december 2012
- Per kooibezetting en per pelsdatum en per sexe 50-70 pelzen

Tabel 1: Pelsdatumeffect bij Reuen, NL-lijn

Pelsdatum effect Reuen NL-Lijn								
Kooi bezetting	RRTT				ORR			
Pelsdatum	7-nov	14-nov	21-nov	28-nov	7-nov	14-nov	21-nov	28-nov
Gewicht (kg)	3,4	3,2	3,2	3,1	3,3	3,3	3,3	3,3
Lengte (cm)	93,5	92	91,5	91	93	92	91,5	91
Plat/bur/1A (%)	35	36	50	39	34	37	24	35
Prijs (€)	93,4	86,5	87,8	86,2	91,2	88,7	90	88

Tabel 2: Pelsdatumeffect bij Reuen, DK50-lijn

Pelsdatum effect Reuen DK50-Lijn								
Kooi bezetting	RRTT				ORR			
Pelsdatum	7-nov	14-nov	21-nov	28-nov	7-nov	14-nov	21-nov	28-nov
Gewicht (kg)	3,1	3,1	3	3,3	3,3	3,1	3,3	3,4
Lengte (cm)	91	91,5	90	93	93	90,5	93,5	94
Plat/bur/1A (%)	83	65	73	63	60	65	76	70
Prijs (€)	93,8	90,3	91,6	92,3	92,5	90,5	92,7	93

Tabel 3: Pelsdatumeffect bij Teven, NL-lijn

Pelsdatum effect Teven NL-Lijn								
Kooi bezetting	RRTT				4 Teven			
Pelsdatum	7-nov	14-nov	21-nov	28-nov	7-nov	14-nov	21-nov	28-nov
Gewicht (kg)	1,8	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Lengte (cm)	76,4	76,7	75	75,4	76,4	75,7	75,6	75,9
Plat/bur/1A (%)	30	44	54	56	55	64	48	45
Prijs (€)	54,9	56,2	54,1	55,4	58,2	57,7	56,6	55,2

Tabel 4: Pelsdatumeffect bij Teven, DK50-lijn

Pelsdatum effect Teven DK50-Lijn								
Kooi bezetting	RRTT				4 Teven			
Pelsdatum	7-nov	14-nov	21-nov	28-nov	7-nov	14-nov	21-nov	28-nov
Gewicht (kg)	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7
Lengte (cm)	76,7	75,2	76,2	75,1	76,1	76,4	75,5	74,2
Plat/bur/1A (%)	74	81	82	58	71	82	77	78
Prijs (€)	59,9	58	58,2	57,8	59,3	61,1	57,8	57,5

Na verkoop van de pelzen via Kopenhagen Fur zijn de gegevens per pels en per groep geanalyseerd en verwerkt. De resultaten volgen in dit verslag.

Resultaten

Pelsdatum

Het resultaat per pelsdatum is in 4 tabellen afgebeeld. Per sexe en per bloedlijn zijn de volgende eigenschappen afgebeeld: gewicht op pelsdatum, berekende lengte (cm, som van gemiddelde lengte per lengteklasse*aandeel), de betere kwaliteiten (% Platinum, Burgundy, kwaliteit IA) en de opbrengst in €.

Het gewicht tijdens de pelsperiode was constant in de ORR bezetting, maar de lengte was op 7 en 14 november gem. 1 cm langer. De RRTT reuen waren het zwaarst en langst op 7 november. De kwaliteit is op 21 november bij beide kooibezettingen anders dan de andere data. De 7 novemberpelzen brachten het meeste op.

Ook bij de DK50 lijn was het gewicht redelijk constant gedurende de pelsperiode hoewel de zwaarste reuen op 28 november zijn gewogen. De kwaliteit is bij de RRTT het best op 7 november en het minst op 28 november. Bij de ORR reuen is de beste gemeten kwaliteit op 21 november. De opbrengst is ook redelijk constant met de hoogste waarde op 7 november bij de RRTT reuen. Bij de ORR reuen is de opbrengst op 28 november het hoogst, met maar een klein verschil tot de reuen die op 7 november zijn gepeld.

De NL teven toonden ook een constant

gewicht in de pelsperiode en dat is in de gemiddelde lengte te zien. Daarbij de opmerking dat de lengte op 7 en 14 november gemiddeld 1cm langer was. De kwaliteit van RRTT teven loopt op tot 21 november, waar de groep met 4 Teven de best kwaliteit op 14 november hebben. De opbrengst van beide groepen is het best op 14 november (RRTT) of 7 november (4 teven). Bij de 4 Teven groep loopt de opbrengst iedere week iets terug.

Ook het beeld bij de DK50 lijn is als voorgaande: gewicht constant en lengte op 7 en 14 november iets beter. De kwaliteit is het best op 14 en 21 november. De prijs is constant met beste gemiddelde opbrengst op 7 en 14 november.

Overige pelskenmerken

Van de pelskwaliteit zijn meer kenmerken gemeten. In tabel 5 staan de gegevens van het aandeel Velvet, Chip (goede kwaliteit met aanmerking) en Lowgrades. Het aandeel Velvet is gerelateerd aan de kwaliteit en daar de kwaliteit op 7 november het minst was, is dat ook in het aandeel Velvet gemeten. De andere kenmerken hingen niet af van de pelsdatum. In tabel 5 staan de gemiddelde waarden per kooibezetting en bloedlijn.

Het aandeel Velvet is hoger in de DK50 lijn, maar geen verschil de kooibezettingen. Het aandeel Chip varieert wel wat, maar toont geen duidelijk beeld naar kooibezetting en/of bloedlijn. Het aandeel Lowgrade is wat hoger voor de NL nertsen in een RRTT groep en lager voor de NL nertsen in ORR groep.

Leeftijd op pelsdatum

Van elke nerts was de leeftijd bekend. Voor het schrapen is het aandeel blauwe leerzijden geteld en na verkoop zijn de pelskenmerken eraan gekoppeld. In tabel 6 (reuen) en 7 (teven) wordt aangegeven hoe de pelzen van de oudste nertsen (geboren vóór 7

Tabel 5: Overige pelskenmerken

Pelseigenschappen per Kooibezetting en Bloedlijn								
Kooibezetting	RRTT				ORR		4 Teven	
Lijn / sexe	NL		DK50		Reu		Teef	
Sexe / Lijn	Reu	Teef	Reu	Teef	NL	DK50	NL	DK50
Velvet (%)	11	12	32	28	7	29	16	40
Chip (%)	27	23	28	34	18	22	26	26
Low Grade (%)	11	20	8	10	7	25	7	11

mei) beoordeeld zijn ten opzichte van de jongste nertsen (geboren ná 7 mei). De vergelijking is gemaakt op 7, 14 en 21 november. De invloed van de pelslengte is geminimaliseerd door bij de reuen alleen de pelzen met lengte 30&40 en bij de teven de lengte 1&0 in de vergelijking mee te nemen, wat voor beide sekse 70-85% van de pelzen betreft.

In de tabel geen waarden, maar het verschil van 'oud' versus 'jong' met de volgende grenswaarden:

- Blauwkleuring leerzijde (Blw): =>5% verschil (5% of meer)
 - De blauwkleuring is ongewenst en '+' betekent minder blauw
 - De gemiddelde blauwkleuring is 60% op 7 november, 25% op 14 november en 5% op 21 november
- Kwaliteit Purple, Burgundy, 1A (Kw): =>5% verschil
- Velvet (Velv): => 3% verschil
- Prijs: => €0,50 verschil
 - Kwaliteit, Velvet en Prijs zijn gewenst en '+' betekent een verschil boven de grenswaarde
 - Beter = +, minder = -, geen verschil (beneden grenswaarde) = 0

De blauwkleuring aan de leerzijde is op 7 en 14 november bij bijna alle groepen beter voor de nertsen geboren voor 7 mei. De pelskwaliteit is ook voor 4 groepen beter, voor 3 groepen gelijk en maar bij 1 groep minder (ORR NL). De verkoopprijs is in 6 van de 8 groepen (7 en 14 nov) beter. Op 21 november is het effect nog steeds gemeten. De leeftijd van reuen speelt een rol op de pelsdatum.

Bij de teven was de blauwkleuring op 7 november niet zoals verwacht, want de jongste pelzen waren minder blauw. Echter op 7 november is 60-70% blauw en dat is voor alle groepen veel. Toch is de kwaliteit aan de vachtzijde en de verkoopprijs vaak beter voor de oudste nertsen. Net als bij de reuen is de verkoopprijs in 6 van de 8 groepen van 7 en 14 november hoger voor de pups geboren voor 7 mei. Op 21 november is de relatie niet te zien. Ook bij teven is er een relatie tussen leeftijd en pelsdatum.

Discussie en aanbeveling

Het pelsdatum project uit 2012 heeft geen verrassend resultaat opgeleverd, maar wederom een bevestiging van de eerder gevonden resultaten: vroeg starten met pelzen kost geen geld. We realiseren dat we niet heel vroeg gestart zijn, niet eind oktober

ber of de eerste dagen van november, want we willen niet te ver van 15-20 november starten. In het verleden zijn we ook in oktober gestart, maar dat was veel te vroeg en kostte opbrengst. Aan de blauwkleuring op 7 november is te zien dat de pelzen nog niet helemaal pelsrijp zijn.

De pelzen van 7 november 2012 hebben steeds de hoogste opbrengstprijs gehad. De kwaliteit was nooit het hoogste maar de pelslengte wel. Het lijkt dat de pelzen van de vroege pelsdata beter en verder op te rekken zijn. De berekende pelslengte is bij het zelfde gewicht hoger voor de nertsen die gepeld zijn op 7 en 14 november.

De invloed van de leeftijd op pelsdatum is

wederom bevestigd. Door in de speenperiode de te pelzen nertsen op leeftijd weg te zetten kan er vroeg gestart worden met pelzen die redelijk tot goed pelsrijp zijn. Iedere week dat een nerts blijft zitten kost meer voer en werk en levert meer mest op. Vroeg starten en gericht werken (naar leeftijd) kan de pelstijd verkorten, mits dat te organiseren is. De schoonmaak na de pelsperiode kan dan ook eerder starten.

De ideale pelsdatum heeft een ruime marge (1-2 weken). Vroeg starten met de juiste nertsen is economisch aantrekkelijk.

Noot: Het onderzoek op Edelveen is uitgevoerd met subsidie van het Productschap Pluimvee en Eieren (PPE).

Tabel 6: Leeftijd en pelsdatum, Reuen lengte 30&40

Effect leeftijd op pelsdatum: geboren vóór ten opzichte van ná 7 mei													
Blw=%Blauw (5%), Kw=% Plat/bur/1A (5%), Velv=% Velvet (3%), Prijs € (€0,50)													
Pelsdatum		7-nov				14-nov				21-nov			
Bezetting	Lijn	Blw	Kw	Velv	Prijs	Blw	Kw	Velv	Prijs	Blw	Kw	Velv	Prijs
ORR	NL	+	0	-	-	-	-	-	+	+	+	0	+
ORR	DK50	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+
RRTT	NL	+	+	+	+	+	0	-	+	+	-	-	0
RRTT	DK50	+	+	+	-	+	0	+	+	0	+	0	0

Tabel 7: Leeftijd en pelsdatum, Teven lengte 1&0

Effect leeftijd op pelsdatum: geboren vóór ten opzichte van ná 7 mei													
Blw=%Blauw (5%), Kw=% Plat/bur/1A (5%), Velv=% Velvet (3%), Prijs € (€0,50)													
Pelsdatum		7-nov				14-nov				21-nov			
Bezetting	Lijn	Blw	Kw	Velv	Prijs	Blw	Kw	Velv	Prijs	Blw	Kw	Velv	Prijs
4 Teven	NL	-	-	0	-	+	0	-	-	0	0	0	0
4 Teven	DK50	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-
RRTT	NL	-	+	+	+	+	-	+	+	0	0	+	+
RRTT	DK50	-	-	0	+	0	+	+	+	0	-	+	0